

ZEMNIEKU MORS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKROKSTS

Nr. 13 (101)

1997. GODA 28. MARTS

CENA 5 SANTIMI

PRĪCEIGUŠ LĒLDINĒS SVĀTKUŠ!

AUGUSTS EGLŌJS AUGŠAMCELŠONĀS

Tūrīns Augšamcelšonās zvona
Saulēs gaisma zaltaini leist,
Pumpurym svečainē apvolki pleist
Un jaunīs, zaļīs lapeņas mona.
Ceiruļu pulki dzīd dabas tōlē,
Cēlmolīs jaunīs zōleite deigst,
Pyrmajam vyzbuļam vaidzeni tveikst,
Mirdz sudobrys pyupola vōlē.

— Cylvāk, atsedz golvu un klausīs
Vysūs tūrīns zvoni kai skaņ,
Gaismas uzvaru vēji kai saņ
Un atmūdu dzīd tovīs ausīs.
— Taisneibu dažureiz pīkaļt var krystā,
Symtim sorgu pi kopa var likt,
Tūmār pi uzvaras nūlamts jai tikt
Un mirdzēt myuzeigi gaišai.
— Vysūs tūrīns Augšamcelšonās zvona!

JŪLIJS TRŪPS

VĒLĒŠONAS RĒZEKNĒ UN BOLVĀ

Rēzeknē nūtyka navys parteju, bet tautas gryba, tōpēc «Latvejas ceļam» nikō napaleidzēja ļuti bleivō reklama masu informacejas leidzēķūs. Taipat «Tautas saskanas partejas» vadeitōju pacīnōšona ar šabī un precem pusūtra leidz divu latu vērtēibā. Ari tys, ka LNNK un «tāvzemīšu» sarokstam pyrmvēlēšonu aptaujā gondreīz puse sacējōs bolsōt par nacionalim. Rezultats ir raibs — dūmes vinpadsmīt krāslūs pa divi vītas ir «Latvejas ceļam», «Saiminikam», «Saskapai», «Tāvzemīšim» un «socialistim» un pādejō — socialdemokratim, Võrdyski tīs izaver tai (personalejōs) — Viktors Reblis, Vilma Jukna, Jōns Jukna, Raisa Meijere, Sergejs Družinins, Vitālijs Pitkevičs, Jōns Karro, Jōns Vysockis, Mihails Bartaševičs, Viktors Pudovs un Osvalds Zvejsalāniks (nūsauktūs vēlātoju sarokstu körteiba).

Vēlēšonas Rēzeknē nūritēja samārā gludi, bet «Saskapas» deveigums vēlātojim, kurā daudzi palika ari bešā, vairōk vērtējams kai morales, na lyku ma pōrkōpums. Vīneigais kuriozs

šamā sakareibā ir napateikami breiži Reigas Komercbankas Rēzeknes filiales vadeitōjam Zigmuntam Petkevičam — jū sajauce ar «Saskapas» deputatu Vitāliju Pitkeviču, kuram tod ari tyka adresāta gōn patēceiba, gōn kritika. Šādā sakareibā Z. Petkeviča kungs laikroktā «Rēzeknes Vēstis» nūpūlicēja paziņojumu par nūsartubežōšonu nu itōs vēlēšonu kādas.

Bolvā, nadūdūt absoluto pōrsvoru, vēlātojī dūmē tūmār četras vītas davuši vacajam sastōvam, kurs balotējās ar «Kristeigās tautas partejas» pīsapulceišonu nacionālajim politiskajim spākam. Un, lyuk, nūtyka piļsātas dūmes pyrmō sēde un jōs vadeiba otkon uztyčāta Juram annušānam. Bolvu dūme ir vīneigō vita, kur orpus Reigas balotējās jaunīs nacionālā progresā partejas kandidati, iygūstīt vīnu deputata vītu.

Ūtrajā Bolvu rajona piļsātā — Viļakā brīst skandals. Lai atgōdojam, ka tī grību uz varu pīteice treis vēlātoju apvineibas «Viļaka», kas beja

numurātas, un DP «Saiminiks». Pōrlīcīnūši — ar sešom deputatu vītom — uzvarēja dūmes priksādātōja Marijana Lōcāna saroksts, bet jū apstreibā vēlātoju apvineiba «Viļakai» (bez numera), M. Lōcānam pōrmat sadarbeibā ar VDK. Byus tīsas dorbi, jo līta nūdūta prokuraturai. Tai ka ari Viļakā varātu nūtikt kas leidzeigs Daugavpīlam.

Pogostīs, kur nav lelu izmaiņu jaunīs sasaukuma padūmēs, sōcis jauns dorbs, konkreti, runa ir par Latvejas Pašvaldei savineibas ideju organizēt pogostu pašvaldei padūmēs voi apvineibas. Projekta, kura realizējums pasargōs pogostus pēc rajona padūmēs likvidēšanas, atbilsta lelōkō daļa nu jīm Bolsu pusē. Rēzeknes jaunajai dūmēi pyrmais dorbs beja gryuts — priksādātōja izvēle, sagaidama interesa lobejūs un kreisīs spāku spēle ar centristiem. Ari rēzeknišām dzīvei byus interesanta, jo jaunī dūme nu vācos montōjuse 700 tyukstūšas latu lelus porōdus.

Boleslava Brežo (1887—1957) dzimšanas.

«TĀVU ZEMES KALENDĀRS»

● 28. martā (1927) dzimis lauk-saimniecības ekonomists, LZA korespondātōjlīceklis, profesors Dr. hab. oec. Kazimirs Špōgis.

● 30. martā (1932) dzimis dzējniks, žurnālists Aleksejs Solovjovs.

● 31. martā (1922) Ludzas aprinka Nautrānūs miris goreidzniks Aleksandrs Platpīrs, dzimis 1860. goda 16. jūli tipat.

● Martā (1832) Rēzeknes aprinka Gaigalovas pogostā Seļu Dervanīnā dzimis latgalu dzīsiminkis, grōmotu pōraksteitōjs drukas aizlīguma laikā Jōns Seilis, miris 1928. goda 18. aprieli tipat.

● Martā (1987) nūdybynōta Ludzas literārā apvineiba.

Sastōdēja

Viktors TROJANOVSKIS

Centralō valde sirsneigi pasateic vīsim, kuri myusus atbalstēja pašvaldei vēlēsonōs.

PATEICEIBA

Latvejas Zemnīku savineibas

LATVIJAS REPUBLIKAS ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA
VALSTS MEŽA DIENESTS
MEŽA DEPARTAMENTS

13. Janvāra ielā 15, LV-1932, Rīga, tel.: 7 228873; fax: 7 211176

13. martā 1996. gadā

Par meža dienu rīkošanu.

Latvijas Zemnieku Savienība (LZS) ir nākusi klajā ar iniciatīvu atjaunot kādreiz populārās meža dienas. To mērķis ir ne tikai nocirstā meža atjaunošana, bet arī apdzīvotu vietu apzajumošana, ainavas elementu veidošana, aleju stādišana un mazproduktīvo lauksaīmniecības zemu apmežošana.

Valsts meža dienests ir informējis LZS par esošām kokaudzētavām, uzrādījis to adreses un informējis par virsmežniecību kontakttelefoniem.

Šajā sakārībā Valsts meža dienests uzdod par pienākumu visām valsts virsmežniecībām, noskaidrot kokaudzētavu iespējas realizēt šiem mērķiem stādamo materiālu un apsekot vietas, kur iespējams rakt mežērus. Visām valsts virsmežniecībām rēķināties ar to, ka, iestājoties koku stādišanai labvēligiem laika apstākļiem, radīsies papildus izdevumi sakarā ar stādamā materiāla ieguvi un tā piegādi stādišanas vietā.

LZS ir nozīmējusi katrā rajonā meža dienu atbildīgo personu. Lūdzu esat atsaucīgi risinot šos jautājumus un sniedzot nepieciešamās konsultācijas. Iesaistiet šajā darbā arī mežizstrādātājus, izskaidrojet sabiedrībai ne tikai meža dienu ekonomisko nozīmi, bet arī tās humāno lomu.

Meža departamenta direktors

G. Gavrilovs

MEŽA DĪNAS

Sacīmas LZS, KDS, LSDP frakcija kūpā ar LZS Centrālu vadīti nūlēme nu 15. aprēja leidz 15. majam organizēt K. Ulmanim veļteitas Meža dīnas, kurās jōpisadola vīsim LZS organizācijām. Leidz 20. martam frakcijai beja jōisytā informācija, kādi stō-

dām materialy vajadzei. Klōtpilykti kūkaudzātovu, vīsts Meža dinastu vērsmežiņu tōriņu, kai ari atbīdegīs personu saroksti.

Parakstējis frakcijas priksādātōja vītniks

Viesturs GREDZENS

ATBIĽDEIGĀ LATGOLĀ:

Deputati:

Raitis Apalups — Gulbenes, Andrejs Naglis — Preiļu, Adolfs Ločmelis — Krōslovas, Anta Rugāte — Bolvu, Roberts Dilba — Ludzas, Pauls Putnpiš — Madonas rajons;

LZS valdes lūceklī:

Alfrēds Greiselis — Jākubpīls, Stefans Rāzna — Daugavpīls, Leopolds Zunda — Rēzeknes rajons.

Vīsts meža dinastu vērsmežniecības:

Daugavpīls, Anatolijs Reliņš, Daugavpīlī, K. Valdemāra ilā 7, LV-5407, tōlruni — 254-25782 (grōmotvede — 21453, dorvīde — 21203, mežnic. inž. — 21962, 22935);

— Gulbenes — Oskars Dūrīts, Gulbenē, Pamata ilā 14, LV-4401, tōlrunis 244-23347 (grōmotvede — 23171);

— Jākubpīls, Jōns Myurīnīks, Jākubpīls-1, Mežryupnīku ilā 2, LV-5205, tōl. 252-31541 (grōmotvede — 31466, dorvīde — 32304, inženeri — 32304);

— Krōslovas, Kuznerevičs, Krōslova, a. k. Nr. 43, Krōslovas pogosta «Baltiņūs», LV-5670, tōl. 256-25110 (grōmotvede — 25210);

— Leivōnu, Andrejs Rudzītis, Preiļu rajona Turku pogosta «Kaijās», LV-5316, tōl. 253-44035 (grōmotvede — 42963, inžineri — 42296);

— Ludzas, Valentīns Daudišs, Ludza, Latgolas ilā 107, LV-5701, tōl. 257-22009;

— Rēzeknes, Antonina Erta, Rēznas ilā 6, LV-4603,

tōl. — 246-22166 (vītniks — 27326, grōmotvede — 25290, dorvīde — 27352, inžineri — 22706);

— Žiguru, Aldis Bricis, Bolvu rajona Žiguri, Ryupnīceibas ilā 8, LV-4584, tōl. — 245-64383 (grōmotvede — 64313, dorvīde — 64317);

— KPS «Kalsnava», Edgars Šmaukstelis, Madonas rajona Jaunkalsnovā, LV-4860, tōl. — 248-37591 (grōmotvede — 37511, dorvīde — 37691, inžineri — 37592).

Tyvōkās kūkaudzātovas: Cesvaines, Modūnas rajona Indrānu pogosta «Podiņi», Cesvaines vērsmežniecība — 25371, Pedēdzes mežniecība — 94212.

Daugavpīls, Daugavpīls rajona Skrudalīnas pogosta «Eglōjūs», Daugavpīls vērsmežniecība — 25782. Silenes mežniecība — 95344.

Ogres, Ogres rajona Ogresgala pogosta «Tūjas», Ogres vērsmežniecība — 46963, Ogres mežniecība — 25224.

Žiguru, Bolvu rajona Žiguru pogosta Katlešūs, Žiguru vērsmežniecība — 64383, Katlešūs mežniecība — 64481.

Zemnīku saimniecība «Mikelī». Olyuksnes rajona Apes piļs. «Korintes», tōlruni dorbā 55351 un mōjōs — 61356 (Olyuksnes), Olyuksnes vērsmežniecība — 22264, Apes mežniecība — 55455.

LZS, KDS, LDP FRAKCEJA INFORMĒJĀ:

— šo goda 5. martā izdarētas izmaiņas vadeibā, par frakcijas priksādātōju ivēlātū deputātu — Viesturs Gredzens nu LZS un Māris Vitols nu KDS. Vysus jautājumus, kuri atsātic uz lauksaīmniecību un cytom, ar laukim saisteitom tautsaimniecības nūzarem, pōrzynoj frakcijas priksādātōja vītniks V. Gredzens.

LATVEJAS ZEMNĪKU SAVĪNEIBAS CENTRALĀS VALDES AICYNĀJUMĀ

Lai veicinotu Sacīmas deputātu atbīdeibū vālātōju prišķā, Latvejas Zemnīku savineiba aicynoj vīsim pīsōnū aktīvi issaisteit parokstu vākšonā Sacīmas vēlēšonu sistēmas maiņai, parādītū deputātu atsaukšonu un nūsokū, ka 50 deputātu ivēlēj daudzmandatu, bet ūtrus 50 — vīnmandatu vēlēšonu apgabolūs.

PRELATS DR. K. RUČS

LATVIŠU LEGIONARI

Vinmār sprīdelej par latvišu legionāriem, gan par, gan pret, gan arī atsatūt. Pretlegionāri pōrmatumi atstājuši sovas nateirōs pādās. Maņ, kai bejušajam Latvišu legiona karalauka mōceitōjam, kai oculicinikam, kas vysu personeigi redzējis un pīdzīvējis, uz tū joātsasau. Oculiniknu taču navar apstreidēt aizmugurki voi pretlegionāristi.

1945. goda janvarī latvišu 15. divizejas legionāri, patīseibā mobilizāti vydusskūlniki, daži tikai 18–19. gadeigā, kūpā ar sovin karalauka mōceitōjim tyka komandāti pret sorkonāmu, kas uzbruka Pūlejas Vislas upes pusē. Ari man tyka ietotēta ašņa grupa — tys beja napīcišams, lai uz vītas radzātu, kaidas grupas asnis kuram vajadzejs, jo sovejais bytu nūtecejīs īvainojuma gadējumā.

Tur kryta tyukstūšas legionāri, dzīvītyka izvēkti sakrūploti, invalidi. Ceinas bīdri legionāru gon iznese vēl dzīvī, bet tikai rumpi—kōjas un rūkas beja nūrautas.

Ari gyustā nabeja vigli. Storp cytu, latvišu legionārus sadzānūt nūmetne Meklenburgā, koids ritumu sabīdrōtūs karaveirs ar būmi rūkōs metē man vērā, blāudams un draudādams nūsist. Koids naids! Varbyut tōpēc, ka Stalinu un jō armēju uzskatejā par sabīdrōtājim, bet pretejīs puses — par īnādnīkīm? Gyustā bōda raizem navarēja nūstōvēt uz kōjom.

VĒCIŠI UN LEGIONĀRI

Vēciši myusus sauce par breivprōteigajim, kuri it kai ceinējūs par Hitleru un Vēceju. Storptautiski nūteckumi aizlīdz mobilizēt okupātōs tautas, lai izavaireitu nu pōrmatūmim, beja vajadzeja ūci pōsaceņa, «breivprōteigā» taitod, na mobilizāti. Uzkreit tys, ka, pōrmāt latvišim šū vēcyskū «breivprōteibū» nateik mynāta legionāru mobilizacejas

pavēle, kurā pidareigajim pat pidraudēja, jo izavaires voi mobilizātāis aizbēgs. Latveja un jōs armēja beja jau sagrauta, bet nūsaukums legionārs tik lūti iōgōjis volūdā, ka jōpatur, lai ari legionārus atķertu nu cytūm karaveirīm.

Attīceibas storp vōcu SS divizejām (ap 10), kas beja Hitlera mīnas sorgi, un vōcišu Werhmacht' u — vōcu armēju (vairīki symti divizeju) beja saspeilātas, pat naideigas. Lai natyku vairōts vēmahta karaveirī skaits un spāks, ari latvišu legionāri tyka paklauti SS vērskomandāi, iškaitēti Waffen-SS vīneibōs.

Vōcu vermahta ceinējōs par Vēceju, navys par hitlerismu.

Var pōrmest, kōpēc latvišu legionāri beja vōcišu pusē. Narunojūt par Stalinu un jō armēju, ari ritumu sabīdrōti napaleidzēja Latvejai, jōs karaveirī, bet vōciši, poši sagrauti un sabumbōti, legionārim syutēja apgērbu, uzturu, irūčus un municeju, cik spēja, bet, dīmžāl, kai tū sovā deveņu sejumu grōmōta «La dernière guerre» («Pagōjušais kars») licynoj Francejas vērsnīks, šūs syutējumus iznycnōjuši diversanti.

Nasaskotūt uz uzspīstajom «Waffen-SS» uniformom, zeimūtnem un vōcišu pilyktū nūsaukumu «breivprōteigā», latvišu legionāri un jūs karalauka mōceitōjū beja un ir latvišu karaveirī, kuri ceinējōs par sovu tautu un tāvu zemi Latveju, navys okupantu interēs.

SABĪDRÖTĀ UN LEGIONĀRI

Ritumu sabīdrōtūs 8. angļu korpusss latvišu legionārus gyustā sajēme Austrumvēcejas Meklenburgā, lai ari jō beja attīceigās uniformās un ar attīceigom zeimūtnem, natyka uzskateiti par kaidu «Waffen-SS» vīneibū, bet par latvišu armējas divize-

ju, kai tys radzams caurlaides apliceibā — permit, kū man izdevē šys korpuiss 1945. godā.

Storptautiskā Sorkonā krusta pōrstōvs latvišu legionārus apmeklēja Zēdelgemās gyustā, ari jys redzēja šos uniformas, bet, aizidams, atzyina, ka legionāri ir latvišu armējas karaveirī un lely patrioti. Atbreivōšanas nu gyusta apliceibā tyka iraksteits, ka tī ir latvišu karaveirī, bet rubrikas «Waffen-SS» un «Wehrmacht» palyka tukšas.

LATVEJAS VEISKUPI UN LEGIONĀRI

Jau 1944. godā, taitod vōcišu okupācijas laikā, katōlu un luterānu veiskupi, nūreikojūt legiona karalauka mōceitōjū, nīmoz nāniņ vōrdū «legionārs», sauc par latvišu karaspāku, R. Bangerski miņ kai latvišu generali, navys «Waffen-SS» («Irūču-SS»), arhiveiskups A. Spryngovičs manis nūreikošanas roksā latīpu volūdā jū pagūdyojo ar saceisnōjumu Cl. (Clarissimus), kas latviski izsokams kai augsti gūdojāmis...

KŪPSLĒDZĪNS

Atsabreivōjuši nu pretlegionāros propagandas, cylvāki ir iraudzējuši, ka jī ir latvišu karaveirī. Pēckara deportācijos it kai saskotama boļševiku atrībeiba. Tūlaik jī skandēnoja, ka Latvejas kultura atpalykuse par 100 godim, bytu jōcejē boļševiku kultura, iznycnōju latvišu intelīgenči. Bet 14. juņu un Baigais gods ir jau vēsture. Vyss jau tōlā pagūdē, bet jo kūkam ir dzīļas un stypras saknes, taidu nagaiss navar apgōzīt. Ari tautu, jo tai stypra pagūtne un vēsture. Tikai ūjā, ka dažādu īmaslā dēļ daļa latviši nūsāvērū nu sovin legionārim, it kai jī bytu vōcišu pakalpeni un tamleidzēgi. Ap 1980. godu kaida tautīs Čikagā latvišu žurnālā rakstēja: «tauta, kura nacīnej sovus karaveirus, nu jīm nūsāvērū, nav tīseiga byut breiva». Drausmeigi!

P. PUDUĀS PAGĀTNES PĒTNĀKS

1887. goda 31. martā Rēzeknes aprinka Dryčānu pogosta amatnīka saimē pīdzyma dāls, kuram deve Boleslava vōrdū. Jys mōcējōs Rēzeknes pišsātas skūlā, pēc beigsonas, strōdādams par mōjskūlōtu, sasagatavojās gimnazējas eksamenim. Gimnazējas gola eksamenus Vitebskā nūlīcīs 1911. godā un īsastōjīs Moskovas arheologejas institūtā. Pyrīo pasaulā kara laikā studejas spīsts pōrtraukt, jo īsaukts kīru armējā, īvainōts. Pēc izaīstēšanas strōdājīs militārōs īstōdēs Viļnā, Vitebskā un Petrogradā. Īstōcis studejas un 1916. godā beidzis institūtu. Studeju laikā uzraksteits zynōtnisks dorbs «Polockas—Vitebskas apgobola arhīvi pagūtne un tagad», par kū gyva mōceita arhīvista nūsaukumu (grādu). 1917. godā ar

dorbū «Materiali Vitebskas gubernās arheologejas kartei» īgyva mōceita arheologa nūsaukumu, bet ar dorbu «Jōns Mateiko kai pūlu vēsturiskās gleznīceibas pōrstōvs» 1918. godā — mōkslas vēsturnīka nūsaukumu. Kai trejskōrtejs zynōtū doktors atstōts Moskovas arheologejas institūtā gatavotīs profesora omotam.

Tur kai asistēts strōdāja leidz 1922. godam, vēlōkai profesors un institūta prorektors, vīnlaceigā jau nu 1919. godā dorbōjās kai Krīvejas golvonā arhīva pōrvālēs pylnvarnīks, nu 1922. leidz 1924. godam — kai zynōtnīkais leidzstrōdnīks Vitebskas centralā arhīvā, kas deve īspēju savōkā daudz vērteigu materialu par Latgalas vēsturi. Filologiskū izgleiteibū īgyva Voronežas universitatē.

1925. godā B. Brežgo atsagrīže Latvejā un turpīnā pasōktū Latgalas vēstures olūtu pētēšonu, nu 1925. godā strōdāja Latvejas pīminekļu valdē par Latgalas pīminekļu aizsardzeibas inspektoru un vadēja arheologiskū eks-

PĪTERS SKUTELIS, SKŪLĀTĀJS

+ ELEKTRIFIKĀCEJA

3. turpīnājums

Ivana Kuzmina mozmeita Īva Annspoka atsacer, ka jōs vactāvs Preiļu dzērēvōs sōcis strōdōt 1958. godā, vīnā ākā bejuse ari elektrostaceja. Jo Preiļupē bejis pīteikami daudz yudiņa — agregatus un generatoru grīzuse yudiņa turbīna «Dinamo», pōrejū laikā strōdājīs dīzelis K-125, generatora jauda bejuse 57 kW.

Par motoristu te strōdājīs Pīters Limanis, jō paleigs bejis Jōns Ārmānis. Dzērēnu saimīnīks bejis ryupīceibas kombināts, par mehaniki strōdājīs Fračs Čikuts, elektriķi Babris. Pasāteicūt F. Čikutam, dzērēnovas tykušas pōrvastas uz pīdziņu ar elektromotorīm.

Konkursa daleibneice Liene Abricka sovukort pīrakstējuse plānu Preiļu MTS elektriķa Afanasija Andrejeva stōstējumā:

— 1951. godā MTS uzstōdāts 25 kW jaudas generators ar dīzelā dzīnēju. Armeja byudams, A. Andrejevs bejis radiotehniks, komandāts uz ryupīceibu pīpīdynot īmaņas elektriķa dorbus. Sovukort dīzeli apkopojās Dimitrijs Stepanovs. Elektromontāžas dorbus izpīldējuši nu Daugavpīls paaicīnōti meistarī ar sovin materialīm. Bet šys generators rāzīja strāvu tikai mašīnu traktoru stacejāi, apgaismōja sovu darbinīku dzīvīkūlus. Nūsalītāja un 1954. godā beigom, par meistarīm — Dubovskis un Svarinskis, elektromontāži — Jezups Myurīniks, Grigorijs Trusovs, Aloīzs Kraupša, Armanovs, Bartkevičs, Trokša. Pasākļove Daugavpīls ETR, kura priķšnīks beja Gulenko, bet AET direktors Kurylo.

Pīsātā beja divas apakšstācējas: pi katōlu bazneicās, kur tagad ir 1. bārnu dīrzs, un blokus tagadejam postam A. Paulāna īlā — tī ir ari tagad, vēlōk izbyuvēja tagadejās Preiļu sīra ryupīceibas teritorējā.

Turpīnājums sekōs.

centralājā valsts arhīvā un zynōtnīku redaktori V. Lōča izdevnīceibā. Vēlōk beja publikaceju nūdaļas vadeitōjs valsts centralājā arhīvā, nu 1945. godā apreļa — par slāvu filologejas katedras profesors Latvejas valsts universitatē, vēlōk — katedras vadeitōju un Filologejas fakultates prodekanu, nu 1946. godā un leidz aizīšonai viņsaule 1957. godā 30. septembrī — kai vacōkais zynōtnīkais leidzstrōdnīks LPSR Zynōtū akadēmās Vēstures un materialīs kulturas vēstures institūtā.

B. Brežgo pīskaitams Latvejas izcylōkajim arhīvu pētnīkim un tūs materialu publicātōjim, atstōjīs īvārojāmus dokumentu krōjumus gon par Latgalas vēsturi (pišsātas, inventari un zemu generalmērēšonās aproksī, zemnīku dzeivi dažādūs laika pūsmūs un cytu), Latgalas laikrokstūs un žurnālūs publicāti daudzi populārzynōtnīki rokstī u. c., īrindojams G. Manteifeļa un N. Rancāna grupā.

Tai par sevi žurnālā «Dzīve» soka divkōrtejī medicīnas doktore Viktorija Mickāne (vyspōrejōs medicīnas un zubōrstīceibas medicīnas).

Bet dzeives sōkumā, izavēlejūt sovu nōkāmū profeseju, jei beja dūmōjuse par skūlātōjas omotu, īsastōjūt skūlātōju institūtu Rēzeknē. Tūmār dzeive — beja liktipām īpasatīcīs, lai Viktorijas ceļā nu Rogovkas aizaveitū uz tōlū Nujorku un pavysam sovaižōk. Jōs dzeive asūt bejuši vairīki izšķirūši pūsmi, kod vajadzejīs «nakapitulēt, bet raudzēt sasnēgt īcarātū ari tod, kod kotrs prōteigs cylvāks tū skaitā par piļneigi naīspējamu un pat naprōteigu» — tai jei soka par sevi.

Bez vacōku pikrisšonās braukuse uz Rēzeknē, taipat 1943. godā atstōjuse tāvā sātu un aizbraukuse uz Reigu studēt. Leidzeigi jei atstōjuse Altingas nūmetni, lai studētu Minhenes universitatē. Sapis par universitatē jai bejis nu mozom dinom, lai ari mōjōs apstōkli tam vysam lyka šķēršļus. Kod vēl beja pavysam moza, tyka izpracātās obas mōsas, kod mōcējōs pamatskūlas 4. klasē — nūmyra vīneigais brōls, nu jei klīva vīneigā mōjas pōrvālēnīca un kaimini pīsēkei īgōtneicas slavi. Tai gribēja

radinīki, tai vēlējōs kaimini, bet na poša Viktorija. Na jau vēlti vacōki jai dāvūtē ūjū uzvāras vōrdū — Viktorija aizgōja sovu ceļu.

Strōdāja par skūlātōju, carādama sakrōt naudu studejom, bet tys nabeja lamts — ar skūlātōju olgu tōli natīksi. Tod jei sōkuse pīminēt kolegu lobū padūmu, ka kotrā filozofēšonāi jōbyun styram materialam pamatam — tū varātu dūt medicīna. Kod Minhenē atvāruse Ludvika Maksimiliana universitātes durovās, saprotuse, ka tikai tagad sōc dzeivōt, īsastōjōs zubōrstīceibas fakultatē, carādama pēc kaida laika pōrīt uz medicīnas fakultati, kurā īstōjōs breidi bejis lels konkursā. Tūmār jai lyks pīškā pabeigt vyspīrīs īsōtū fakultati, tod dūmōt par cytu. Tai ari izdarējuse.

Intervejā žurnālam jaunō censūne atsacer, kai gryuši bejis Vēcejā tyuleņ pēc naudas reformas, ari tod, kod 1951. godā — ibraukuse ASV bez naudas un angļu volūdas zynōšonās. Mēginōjuse klyut bogōta (otkon vēlēšonās sakrōt naudu studejom), strōdājūt par kolpnu-

ni, bet šam dorbam bez pacīteibas vajadzeiga ari prasme, īmaņas, kuru jaunītei nabeja. Vēlōk dabōjuse piegāmōsas dorbu, beidzūt ītykuse kaidā lelā birojā pī rokstāmāšanas kai «addressographoperator». Tikai pasāteicūt labvēlēm, varējuse atsagrīzīt Minhenē un pabeigt studejas ūtrajā fakultatē.

Vairōkus godus strōdāja par psihiatri (eksamenu šymā nūzarē nūlykuse 1966. godā) tīsās klinikā, tod kai skūlu psihiatre, blokus tam asistējuse Karenas Hornejas psihoanalitiskajā klinikā.

— Vaicōjums par būrim, apvōrdōtōjim un breinumu doktorim mani interesēja jau nu bārnu dinom, — stōsta V. Mickāne. — Kas kaidreiz līkōs mistisks, tagad ir saprūtams. Zynōšonās psihoanalīze un hipnozē atjām breinumu doktorim un breinumu vitom jūs misticīsmu. Vysom naparostajom izōrsteišonom ir pīkšnīsacejumi:

— breinumdoctors slava, kas isadorboj poša par sevi;

— cylvāka cīšonās un vēlēšonās saimēt paleidzeibū tīcība, ka

breinumdoctors var paleidzēt («Tova tīcība padarēja tevi vasalā»);

— ari breinumdoctors vēlēšonās paleidzēt citējam ar pašpālōveibū uz sovom spējām atstōj labvēleigu īspādu uz sliminiku;

— rezultats atkareigs nu tō, par cik citējs var tīt hipnotizēts.

Jo pi breinumdoctors grižas tod, kod regularī ūrītī ūrītī nav varējusi izdarēt, tod ari jys nikāda jaunuma navarēs ceļt, bet jo pi būra ej pyrmōk, tādā veidā teik

